

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
ВНКЗ ЛОР «Бориславський медичний коледж»
(протокол № 5 від 14 березня 2019 р.)

Директор

О.Я. Хемич

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

**для осіб, які у 2019 році вступають на навчання до
ВНКЗ ЛОР «Бориславський медичний коледж» на
основі повної загальної середньої освіти**

Пояснювальна записка

Вступні іспити для вступників на основі повної загальної середньої освіти проводяться за програмами зовнішнього незалежного оцінювання осіб, які бажають здобувати освіту на основі повної загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України № 77 від 03.02.2016 р.

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів у підготовці до вступного випробування.

Вступне випробування з української мови і літератури для абітурієнтів на основі повної загальної середньої освіти проводиться у письмовій формі (тестування).

Завданням вступного випробування з української мови є:

- перевірити відповідність знань та умінь вступників програмним вимогам;
- виявити рівень навчальних досягнень вступників.

Матеріал програми розподілено за такими тематичними розділами :

Українська мова: Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Будова слова. Словотвір. Морфологія. Синтаксис. Стилїстика. Розвиток мовлення.

Українська література: Усна народна творчість. Давня українська література. Література кінця ХУІІІ – початку ХХст. Література ХХст. Твори українських письменників-емігрантів. Сучасний літературний процес.

Програма містить критерії оцінювання навчальних досягнень вступників

Українська мова

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія. Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних

назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

2. Лексикологія. Фразеологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

3. Будова слова. Словотвір. Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

4. Морфологія. 4.1.Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

4.2. Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

4.4. Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників

4.5. Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о, -е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

4.7. Службові частини мови. Прийменник як службова частина мови.

Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

5. Синтаксис. Словосполучення й речення

5.1. Словосполучення. Основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань).

5.3. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

5.4. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

5.5. **Односкладні речення.** Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.6. **Просте ускладнене речення.** Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.7. **Складне речення.** Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.8. **Складносурядне речення.** Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.9. **Складнопірядне речення.** Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини. Пірядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопірядному реченні. Основні види пірядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, розділові знаки в них.

5.10. **Безсполучникове складне речення.** Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.11. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

5.12. **Способи відтворення чужого мовлення.** Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

7. Розвиток мовлення. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Українська література

1. Усна народна творчіть. Загальна характеристика календарно- обрядових, суспільно-побутових і родинно- побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки».

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль...»

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

2. Давня українська література

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

«Слово про похід Ігорів».

Г.Сковорода. «Всякому місту – звичай і право», «Бджола та Шершень», афоризми.

3. Література кінця ХVІІІ- початку ХХ ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся».

Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Соң (У всякого своя доля...)», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»

Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей ».

4. Література ХХ ст.

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».

Леся Українка. «Соптга спет срего!», «Лісова пісня».

Микола Вороний. «Блакитна Панна».

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»

Павло Тичина. «О, панно Інно...», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...»

Максим Рильський. «Молюсь і вірю. Вітер грає...»

Микола Зеров. «Київ - традиція».

Ольга Кобилянська. «Земля».

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».

Юрій Яновський. «Дитинство».

Володимир Сосюра. «Любіть Україну!».

Валер'ян Підмогильний. «Місто».

Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».

Микола Куліш. «Мина Мазайло».

Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».

Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна».

Андрій Малишко. «Пісня про рушник».

Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти - людина...», «Задивляюсь у твої зіниці...».

Олесь Гончар. «Залізний острів».

Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!..»

Іван Драч. «Балада про соняшник».

Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай». Твори українських письменників – емігрантів. Іван Багряний. «Тигролови». Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?». Сучасний літературний процес. Загальний огляд, основні тенденції, постмодернізм як літературне явище. Сучасний літературний процес.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.
2. Орфографія української мови просто про складне / Радченко І. - К.: «Шкільний світ», 2008.
3. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. - Харків: ВД «ШКОЛА», 2009.
4. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. - К.: Вища школа, 2007.
5. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.: ТОВ «КАЗКА», 2008.
6. Плющ М.Я., Гринас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. - К.: Вища школа. - 2004.

7. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 2007.
8. Історія української літератури ХІХ століття: У 3 кн.— К., 1997.
9. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1995.
10. Мовчан Р. Українська проза ХХ століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
11. Скирда Л. Сучасна українська поезія.— К., 1990. 12. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994.

Критерії оцінювання навчальних досягнень вступників

Характеристика тесту з української мови і літератури

Тест з української мови і літератури складається із завдань двох форм: завдань з вибором однієї правильної відповіді, завдань на встановлення відповідності («логічні пари»).

Загальна кількість завдань тесту з української мови і літератури – 57, на їх виконання вступникам буде відведено 150 хвилин. Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання роботи з української мови і літератури - 84 бала.

ФОРМИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання складається з основи та чотирьох або п'яти варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо вступник вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей.

Тест містить 48 завдань цієї форми (№ 1-23, № 29-53), що будуть оцінені в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення відповідності. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами і буквами. Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо вступник встановив відповідність і зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей.

Тест містить 9 завдань цієї форми (№ 24-28, № 54-57), що будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари»), або відповіді на завдання не надано.

ТАБЛИЦЯ переведення тестових балів, отриманих вступником за виконання тестових завдань з української мови і літератури, у рейтингову оцінку (за шкалою 100 – 200 балів)

Тестовий бал	Рейтингова оцінка	Тестовий бал	Рейтингова оцінка
0 - 23	не склав	54	150
24	100	55	152
25	101	56	154
26	102	57	156
27	103	58	158
28	104	59	160
29	105	60	163
30	106	61	164
31	107	62	166
32	108	63	168
33	109	64	169
34	110	65	170
35	112	66	172
36	114	67	174
37	116	68	176
38	118	69	178
39	120	70	180
40	122	71	182
41	124	72	183
42	126	73	185
43	128	74	187
44	130	75	189
45	132	76	190
46	134	77	192
47	136	78	194
48	138	79	195
49	140	80	196
50	142	81	197
51	144	82	198
52	146	83	199
53	148	84	200

